

Prof. dr. sc. Marija Ivezić, dobitnica NAGRADE ZA ŽIVOTNO DJELO, Državne nagrade za znanost za 2015. godinu

Na životnom putu prolazimo brojnim i različitim stazama koje nam donose radosti, sreću ali i neskrivena zadovoljstva kada se prepozna, obznani i nagradi trud koji smo uložili u ostvarenju naših ciljeva. To se dogodilo našoj kolegici, profesorici Mariji Ivezić koja je svom bogatom znanstvenom i stručnom opusu pridodala još jedan važan, mogli bismo reći gotovo najvažniji pečat, a to je Nagrada za životno djelo. Koliko god skromni bili, a ona to uistinu i jest, srce ipak jače zakuca i sreća se nastani na naše lice kada nam se dogode takvi događaji. Kada nas meritorni prepoznaju i nagrade, a prijatelji se s nama bezrezervno i iz dubine srca raduju i vesele.

Temeljem Zakona o hrvatskim državnim nagradama za znanost, Odbor za podjelu državnih nagrada za znanost Hrvatskog sabora, na sjednici održanoj 22. prosinca 2016., podijelio je Državne nagrade za znanost za 2015. **Nagradu za životno djelo** iz područja biotehničkih znanosti dobila je uvažena dugogodišnja članica našega Društva gospođa **prof. dr. sc. Marija Ivezić**. Svečana dodjela nagrada priređena je u Hrvatskom saboru 29. prosinca 2016. Nagradu joj je uručio predsjednik Hrvatskog sabora i predsjednik Odbora za podjelu državnih nagrada za znanost gospodin Božo Petrov.

Prof. dr. sc. Marija Ivezić rođena je 10. kolovoza 1947. u Vrpolju (Sinj). Diplomirala je 1970. smjer ratarstvo na Poljoprivrednom fakultetu Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku. Magistrirala 1976. godine, a doktorirala 1980. u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivrede, grana fitomedicina, na istom fakultetu. Od 1971. radi na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku. Godine 1981. izabrana je za docenticu, 1987. za izvanrednu profesoricu, a 1990. za redovitu profesoricu. Trajno zvanje redovite profesorice potvrdio joj je Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1996. godine. Govori engleski, a služi se njemačkim i ruskim jezikom.

Znanstvenim radom profesorica Ivezić bavila se pune 43 godine. Tijekom toga razdoblja profesorica Ivezić kontinuirano je iskazivala svoj znanstveni rad u svim kategorijama znanstvenih radova (znanstveni radovi, udžbenici, knjige, recenzije, vođenje projekata, uredništvo časopisa, sudjelovanje na znanstvenim skupovima, pozivna predavanja) te se znanstveno usavršavala u prestižnim institucijama na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Iz bogatog znanstvenog opusa sažeto navodimo sljedeće: objavila je 68 radova u časopisima koji su referirani u svjetskim bazama te 25 znanstvenih radova u domaćim časopisima koji su izjednačeni s prethodnima; 36 radova u zbornicima radova domaćih skupova te 30 radova u zbornicima međunarodnih znanstvenih skupova. Autorica je dvije knjige i koautorica sedam knjiga i jedne monografije. Recenzirala je četiri sveučilišna udžbenika, više znanstvenih i stručnih projekata te mnoge radove u domaćim i inozemnim časopisima.

Održala je šest pozivnih predavanja (tri na međunarodnim i tri na nacionalnim skupovima).

Bila je voditeljicom ili suradnicom na dvadesetak znanstvenih, tehnoloških i stručnih nacionalnih i međunarodnih projekata.

Profesorica Ivezić također je bila i glavna i odgovorna urednica časopisa Znanost i praksa u prehrambenoj tehnologiji, članica uredništva znanstvenoga časopisa Poljoprivreda, članica Uređivačkog odbora znanstvenog časopisa Entomologica Croatica. Članica je brojnih nacionalnih i međunarodnih strukovnih asocijacija.

U području svoga djelovanja u više navrata znanstveno se i stručno usavršavala na više prestižnih svjetskih institucija: 1975. godine pohađala je 4. međunarodni tečaj iz zaštite bilja, Wageningen, University of Wageningen, Nizozemska, a potom je u još dva navrata boravila na usavršavanju u Nizozemskoj (1978. i 1979. godine); 1981. boravila je u Scottish Crop Research Institute, Nematology, Dundee, Scotland, UK; 1984. u Degesch, Frankfurt am Main, Njemačka. U dva navrata 1985. i 1987 boravila je u SAD-u (Illinois, Ohio, Pennsylvania i Maryland); 1995. na Sveučilištu Mosonmagyaróvár u Mađarskoj te 2001. na University of Glasgow u sklopu ALIS projekta. Kao dobitnica Fulbrightova programa boravila je na Iowa State University u Amesu, SAD 2001. godine.

Nakon specijalizacije u području nematologije (u Nizozemskoj 1978.) na Poljoprivrednom fakultetu Osijek utemeljila je Laboratorij za fitonematologiju. Stečena znanja nesebično prenosi na suradnike, čime je osigurala kontinuitet u radu laboratorija. Istraživačka djelatnost u laboratoriju rezultirala je utvrđivanjem za Hrvatsku novih vrsta nematoda. To potvrđuju brojni objavljeni radovi i djela: Atlas biljnoparazitskih nematoda Jugoslavije i Atlas biljnoparazitskih nematoda Europe. Prvi Atlas samostalni je uradak, a drugi je djelo vodećih fitonematologa Europe, kojima s razlogom pripada i profesorica Ivezić. To potvrđuje i činjenica da je od 1990. do 1994. bila potpredsjednica Europskog društva nematologa European Society of Nematologist (ESN).

Nakon pojave kukuruzne zlatice, štetne pridošlice iz Amerike u Hrvatsku, prof. Ivezić kao entomolog priključila se europskoj i američkoj grupi znanstvenika u rješavanju toga problema. Dobiva Fulbrightovu stipendiju 2001. te u SAD-u provodi istraživanja koja uključuju provjeru tolerantnosti hrvatskih hibrida kukuruza prema novom štetniku. Za vrijeme boravka u SAD-u organizira i omogućuje specijalizaciju mlađim kolegama iz Hrvatske. U sklopu istraživanja tolerantnosti domaćih hibrida kukuruza na kukuruznu zlasticu, organizirala je radionice na kojima su uz genetičare i oplemenjivače s Poljoprivrednog instituta u Osijeku sudjelovali i eminentni stručnjaci iz Europe i SAD-a.

Zbog plodne znanstvene suradnje s američkim znanstvenicima, United States Department of Agriculture (USDA) dodijelio joj je 1986. priznanje za znanstveni doprinos, a 2002. i priznanje za sudjelovanje u Fulbrightovu programu. Osim

navedenih priznanja, zahvaljujući znanstvenom radu i angažiranosti, profesorica Ivezic dobitnica je brojnih drugih priznanja kao što su: Odličje Reda Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića za znanstveni rad dodijeljeno povodom Dana državnosti 1995. od predsjednika Republike Franje Tuđmana,

Državna nagrada za znanost iz područja biotehničkih znanosti, dodijeljena od Sabora Republike Hrvatske (1999. g.), Pečat grada Osijeka za osobni doprinos u području znanosti (2000. g.), Zahvalnica grada Osijeka za osobita ostvarenja u području znanosti za 2000., Spomenica domovinskog rata (1997. g.) te Zlatna plaketa Hrvatskog društva biljne zaštite (2010. g.). Poljoprivredni fakultet u Osijeku dodijelio joj je više priznanja za doprinos razvoju Fakulteta. Od 2008. godine članica je Mađarske akademije znanosti.

Znanstvena aktivnost profesorice Ivezic vidljiva je i u društvenoj angažiranosti: od 1994. do 2000. bila je članicom Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu; od 1994. do 2000. članica je Odbora za podjelu državnih nagrada za znanost; od 2004. do 2007. predsjednica je Nacionalnog vijeća za znanost; od 2004. do 2007. predsjednica je područnog vijeća biotehničkih znanosti, a od 2004. do 2007. članica je Matičnog povjerenstva biotehničkih znanosti. Tijekom teških ratnih zbivanja u vrijeme domovinskog rata bila je na funkciji vanjskog člana Izvršnog vijeća grada Osijeka od ožujka 1991. do rujna 1992. godine.

Znanstvena djelatnost prof. Ivezic neraskidivo je vezana uz njezinu nastavnu djelatnost. U svim sveučilišnim nastavnim procesima bila je koordinatorom nastavnih programa iz predmeta i modula iz područja Entomologije, Nematologije i Zaštite bilja.

U dva mandata, 1988. do 1991. bila je dekanica Poljoprivrednog fakulteta Osijek. Od 1991. do 2014. bila je voditeljica poslijediplomskoga studija na Poljoprivrednim znanostima, smjer Zaštita bilja, na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku. Od 2009. do 2013. bila je predsjednica Sveučilišnog vijeća interdisciplinarnog poslijediplomskog doktorskog studija.

Pod njezinim mentorstvom diplomiralo je 99 studenata, magistriralo sedam i doktoriralo 15 pristupnika.

Nakon odlaska u mirovinu, 2014. objavila je sveučilišni udžbenik Fitonematologija, što će struci još više približiti problematiku, a studentima omogućiti da lakše svladavaju predmetnu nastavnu građu.

Vijest da je našoj dugogodišnjoj članici prof. dr. sc. Mariji Ivezic dodijeljeno ovo vrijedno priznanje, Hrvatsko društvo biljne zaštite primilo je s velikom radošću i s osobitim zadovoljstvom prenosimo tu vijest svim članovima Društva.

Našoj dugogodišnjoj, dragoj članici od srca čestitamo želeći joj još puno, puno sretnih i radosnih dana i godina u okruženju njezine voljene obitelji i svih nas iskrenih i odanih prijatelja.

dr. sc. Zvonimir Ostojić, prof. emer.
prof. dr. sc. Jasminka Igrc Barčić